

CAF, historiako orrialde beltzenak idazten

Koldo Sagasti

CAF enpresari esleitu diote Jerusalemeko tranbia eraikitzeke lanen kontratua. Israelgo administrazioa Jerusalem Ekialdeko kolonia ilegalak hirigunearekin lotu eta auzune palestinarrek baztertuko dituen azpiegitura egiteko asmotan dabil, eta Beasaingo faktoriari eta Shapir enpresa israeldarrari egokitu zaie apartheid-trenbidea eraikitzeke ardura.

Enpresa onuradunek ez dute irabazi esleitze-lehiaketa berezko merituegatik, baizik eta parte hartzekeak ziren gainontzekeak erretiratu egin direlako proiektutik. Kanadako Bombardier,

Australiako Macquarie, Alemaniako Siemens edo Frantziako Alstom enpresek, besteak beste, errefusatu egin dute nazioarteko legedia urratzen duen proiektu horretan parte hartzea, tokian tokiko BDZ (Israelen aurkako Boikot, Desinbertsioak eta Zigorrak) taldeek eragindako presioaren ondorioz. Eta lehiaketatik erretiratu badira, ez da giza eskubideen aldeko mugimenduaren argudiobideei men egin dietelako; baizik eta, nonbait, kalkulatu zutelako egitasmoan parte hartzeak euren irudi korporatiboari ekar diezaiokeen kaltea balizko etekinak baino handiagoa dela.

Otsailean CAFeko langile-batzordeak, aho batez, eskaera helarazi zion faktoriako zuzendaritzari proiektu ilegal horretatik erretira zedin, eta enpresaren buruzagitzaren esku utzi zuen korda luzea ekar zezakeen erabakia.

Hilabete batzuk geroago enpresa-buruek erakutsi dute gainontzeko nazioarteko enpresen zuhurtziaz jokatu baino nahiago izan dutela diruzalekeria lehenetsi eta gerra krimen baten partaide izan.

Nork bere tokia hautatu du lubakian, eta CAFek historiako orrialde beltzenetakoa bat idaztea aukeratu du. •

Baldarrak gara, hala nahi dugunean

Itzea Urkizu
Arsuaga

Hamaika ikusteko jaioak gara” guztiak berresten dituzte egun berriek, eta benetan horiek guztiak ikusteko jaio ginela pentsatzeko nahikoa arrazoi eskaintzen ditu Twitterreko jario gehiegizkoak; hori du, gizarteari iritzia ematea norbait izatea dela pentsarazteak. Azkenaldian, harrigarria zait denbora-lerroan gure hizkuntza-aren eredu estandarrak –euskara batuak– pizten duen ika-mika: ezezagutza baino gorroto handiagotik; gorrotoa baino mespretxu nabarmenagotik; edo, norbere zilborrari begira.

Ez, gurean ez da nobedade hizkuntza balizko tresna politikoen maletan sartzearena. Baina, tira, utz iezadazue asaldatzen, ustez euskararen osasun eta bizi-

rautearen alde ari diren zenbaiten ahotan, batua alboratzen duten adierazpen publikoak irakurtzen ditudanean. Baldarrak gara hala nahi dugunean, alajaina.

Ez dakit noiz izango garen kontziente, batua vs euskalkia dikotomiaren absurdoaz, edo eredu bakoitzaren testuinguruez. Ez dakit zenbateraino dugun gogoa, 2019an badela euskara batua ama-hizkuntza duen euskaldun mordoa. Eta, nazioartearekin hain konektatuta gauden honetan, ez dakit noiz altxatuko dugun begirada, munduko hizkuntza kultu guztiek eredu estandar bat –alegia, batu bat– darabiltela ikusteko.

Zalantza horien guztien artean, ordea, badut irudipen argi bat –bai, ni ere zurrupatu nau iritzia eman beharrak–: letra la-

rriz larria dela, komunikabide publiko nazionalen zenbait dialektok hartzen duten presentzia neurtua, nortasuna markatu nahian-edo; mendea atzera egin nahian. Korrika pasatzen denean euskararen normalizazioaren alde daudela erakutsiz, gero, etorkizuneko euskal hiztun-komunitate potentziala uhinen bestaldean dagoenean, askorentzat arrotz diren formula kolokialak baliatu, eta inkomunikazio egoerak sortzeko.

Baldarrak gara hala nahi dugunean, hala nahiko ez bagenu, arazorik gabe jantzi-ko baikenuke batuaren alkandora, gure euskalkiaren galtzekin batera, konbinazio perfektua osatuz. Irakurri, bestela, Miren Amurizaren “Basa”, eta norberak atera ditzala bere ondorioak. •